

Ролята на Сливенската мъжка гимназия за развитието на музикалното изкуство въ града

Ролята на нашето училище, тъй видна и тъй разнообразна презъ време на възвръщането ни, става още по-широка следъ нашето освобождение.

То е трѣбвало да посѣе освенъ първитѣ здрави и основни знания въ душата на свободния българинъ, но и да създаде онази плеада българска интелигенция, която да заеме браздитѣ на управлението въ току-що освободена България.

Особно благотворно въ това отношение сѣ влияли въ първитѣ години на нашия свободенъ животъ нашитѣ първи гимназии, въ числото на които Сливенската гимназия заемаше видно мѣсто следъ Габровската.

Тукъ се стекоха всички родолюбиви сливенски граждани, каквито сѣ д-ръ Козаровъ, д-ръ Мирковичъ, М. П. Икономовъ и други; всѣки отъ тѣхъ вложи своитѣ усилия за повдигане на гимназията и по този начинъ спомогнаха, щото родния имъ градъ да задържи онова първенстващо мѣсто, което той е ималъ въ миналото — както въ просвѣтно, тъй и въ икономическо отношение.

Тукъ трѣбва да отдадемъ и нуждната данъ и благодарностъ на всички чужденци учители — чехи, италианци и французи, които се явиха като първи културтрегери презъ това време у насъ. Тѣ поставиха основата на по-първитѣ науки и изкуства у насъ, тѣ се явиха и като първи наши възпитатели, отъ които почерпихме и първитѣ начала за редъ и дисциплина въ нашитѣ училища.

Пишещиятъ тѣзи редове, по-сетне дългогодишенъ учителъ по литература въ Сливенската гимназия, си спомнямъ и досега съ почитъ и благодарностъ за благороднитѣ физиономии на своитѣ учители — Ан. Шоурекъ, Калдець Т. Монинъ, Влад. Шакъ, Хермелинъ Шкорпилъ, и особно за благата фигура на Иосифъ Каломати, който се счита и основателъ на музикалното изкуство въ града ни. Високъ, строенъ, съ хубава дълга руса коса,

която се разстиляше на кждри по рамената му, той се отличавахе съ една извънредно блага физиономия. На лицето му винаги свѣтѣше добродушна усмивка, която той запази и до края на живота си. На тоя прекрасенъ човѣкъ съ необикновено добро сърдце е било сѣдено да изпита всички горчивини въ края на живота си. Изпадналъ въ крайна мизерия, той самотно изживява последнитѣ си дни въ тукашната болница, като предава душа въ ржцетѣ на най-обичния си ученикъ Михаилъ Райновъ.

Учителъ по музика въ областната тогава реална гимназия, Каломати още презъ учебната 1881/82 г. образува първата ученическа духовна музика, въ съставъ 28 души, съ която е изпълнявалъ не само маршове и танцови забави, но и кжси оперни потпури, предимно отъ оперитѣ на Верди — Трубадуръ, Травията и други. Все въ пансиона по това време е била играна операта на Бордезъ „Royal dindon“ („Царския пуякъ“), както и френската детска пиеса „Младитѣ пленници“ по искането на директора на пансиона — французина Бертранъ, който естествено е искалъ да насажда френска култура и духъ срѣдъ питомцитѣ въ пансиона.

Иосифъ Каломати е издалъ и първия учебникъ по пѣние (съ повече отъ 100 български пѣсни) още презъ 1882 г., когато досега за първи такъвъ се смѣташе литографирания такъвъ на Ат. Ив. Пауновъ и по-късно печатания на Махана.

Като учителъ, Каломати е ценѣлъ високо музикалното чувство у всѣки ученикъ и понеже го е поставялъ по-високо надъ другитѣ дисциплини въ гимназията, той е защищавалъ и покровителствувалъ морално и материално своя избранникъ — ученикъ, което го е правило любимъ на всички ученици.

Подъ негова закрила цвѣти и музикалната дейностъ на нашия съгражданинъ Михаилъ Райновъ, тогава ученикъ въ гимназията, на